

בס"ד

318

י"ד אייר תש"פ
פרשת אמור

קרוב אליך

עבודת ה' ברוח חסידית

משמעת עד שמעת

גם אתם רחוקים ממירון בל"ג בעומר?
יש כזאת מסורת. עמוד 8

צילום: איסטרדיק / שטיינמאן

ינת הדואר
למערת
רבי שמעון

התוועדות סיפורי צדיקים
עם הרב גינזבורג

14

תכל'ס אנחנו לא למדים זוהר,
אז מה יש לנו עם ל"ג
בעומר?
שאלת השבוע

3

אפשר לנהל את הלא-נודע
הרב זקס

תסמונת הנגיף ופיתוח האגו-מטר
צבי יחזקאלי

6

4

יש מאד כבוד בעולם, שלמרות שבחול רואים
 חורבן והסתרה ואולי אפילו יאוש, בעומק, יש
 מקום פנימי יותר שהצדיק יודע להסתכל אליו
 ולחיות אותו, ולשם אין חורבן, אין קלקול ואין
 הסתרה.

שיחת חברים

עם מיני יוספי

לעשות מירון אצלנו בסלון

והם לא נוהגים כפי שהם לפי דעתם חושבים שצריך לנהוג בכבוד המקום. פעם אחת שמעתי על יהודי שהעיר לכמה וכמה אנשים שהוא ראה בדרך בעלייה לציון, הערות קשות על כל מיני דברים שאינם כשורה לדעתו. היה שם גם צדיק אחד, שהוא ממש מנאמני מירון, והוא העיר לאותו יהודי: "אתה יודע, זה לא יפה להתערב במוזמנים של הצדיק. אם רבי שמעון עושה אירוע, אז הוא מזמין כל אחד באופן אישי! אף אחד לא הגיע למירון במקרה! כמה נורא שמגיע אורח של רבי שמעון ואתה מתחיל להפריע לו - מקפיד על האורחים שלו ומצנן את השמחה שלהם..."

כשאנחנו מגיעים לרשב"י, המקום הפנימי שלנו מתעורר, המקום הפנימי שמעולם לא חרב ולא נפגם. וממנו מקבלים כח לשמוח, לתקן ולעשות טוב. המשיכה הגדולה לרבי שמעון נובעת מהרצון להתחבר לגאולה העתידית, להתחבר לשלמות שמעולם לא נפגמה, שבה כל אחד מאתנו מאיר כמו ספיר ויהלום.

אם יש מישהו שמזכיר לנו את החסרונות שלנו, אנחנו באופן טבעי נמנעים מלפגוש אותו. את החסרונות שלנו אנחנו מכירים טוב, ואין לנו צורך שיזכירו לנו אותם. לעומת זאת, להזכיר לנו כמה אנחנו טובים ומופלאים, זאת מלאכה גדולה שרק צדיק כרשב"י פועל אותה בשלמות.

הילולא ביתית

מן הסתם כשאתם קוראים את הדברים האלה, אתם מקבלים תוספת מוטיבציה לרקוד בל"ג בעומר במירון, אלא שהשנה כנראה רובנו נשאר בבית... חברים יקרים! צריך לדעת שגם מי שלא זוכה לנסוע לרבי שמעון שלא ייחל!! אדרבה, תחגגו בבית! את המוטיבציה לשמוח עם רשב"י תממשו בבית. תדליקו נר לכבוד רבי שמעון, תרקדו בעצמכם ועם בני הבית. לכו בדרכי רבי שמעון, ותזכירו לעצמכם כמה שאתם טוב גמור שמעולם לא נפגם. תקראו משהו מספר הזוהר, תחשבו על הנסיעה של כל שנה למירון, וכל זה גם יהיה שייך לשמחה הגדולה של היום הזה.

אני ממליץ לכם לקחת את הילולת רשב"י - כל אחד לביתו. אל תוותרו על ההילולא בבית שלכם, להדליק נר, לעשות סעודה, לרקוד ולשמוח בל"ג בעומר. ל"ג = ג"ל מלשון גילוי, הגילוי הגדול שמאיר בכל העולמות ביום הזה. גם אם אתם שמחים בבית, תרדעו שאתם ברשימת המוזמנים של רבי שמעון.

עוד כדאי לזכור את משפט המפתח שאמר רשב"י: "אָנָּן בְּחִיבוּתָא תְּלִיא מְלֵתָא" ובתרגום לעברית - בחביבות, בכוח ה'ביחד' שלנו, תלויים כל הדברים - תלויים כל הגילויים הגדולים של היום הזה. ככל שנהיה יותר באהבה, ככה תהיה רשות לרשב"י להביא עוד טוב לעולם. לא צריך הרבה להסביר, אלא בעיקר לתרגם את המשפט ולהפנים - שכל הטוב שלנו תלוי בביחד. ביחד של עם ישראל, ביחד של כל הקוראים, ביחד של התא המשפחתי - בקיצור, כל מה שבפירוד, לקחת ולעשות ממנו ביחד. נסו גם אתם לחזור על המשפט בארמית, באמת זה משפט מכוון: "אָנָּן בְּחִיבוּתָא תְּלִיא מְלֵתָא" - אנחנו באהבתנו תלויים.

הגמרא מספרת שאחרי חורבן הבית ישבו חכמי ישראל ביבנה והביעו תחושת פסימית: "עתידה תורה שתשתכח מישראל". באמת כך היה במובן מסוים, כי חלקים רבים מהתורה, ומהמהות האמיתית שלנו, אכן נשתכחו. לעומת שאר החכמים, רבי שמעון אמר: "חס ושלום שתשתכח תורה מישראל!" רבי שמעון אופטימי, ומכריז שלא תשתכח התורה. רבי שמעון ראה לעומק, ולעיני רוחו ניצב ספר הזוהר. הזוהר - כמו השם שלו - מביא אור גדול. אור כזה, שכל מי שיתחבר אליו יקבל בהירות ונתיב סולל להתקדמות, גם אל הגאולה האישית וגם אל הגאולה הכללית.

רואים איך כל הקבוצות בעם ישראל שהיו קשורות אל העלייה לארץ ישראל ולהתקדמות לקראת גאולה, כולם שואבים מרשב"י. אם זה למשל הגאון מוילנא, שהיה כל כך בקי בתורת הקבלה וכתב פירוש לספרא דציניעותא שהוא חלק מספר הזוהר, ואם אלה הבעש"ט הקדוש ותלמידיו, הרמח"ל הקדוש, הרב קוק הקדוש, הרב אשלג הקדוש, תורת הבן-איש-חי, תורת חכמי מרוקו, האור החיים הקדוש, כולם כולם שואבים ויונקים מאותו אילן של רשב"י.

געה מהאר"י הקדוש

רשב"י היה במדרגה ששם לא היו גלות וחורבן. זאת אומרת, שיש ממד כזה בעולם, שלמרות שבחורף רואים חורבן והסתרה ואולי אפילו יאוש, בעומק, יש מקום פנימי יותר שהצדיק יודע להסתכל עליו ולחיות אותו, ושם אין חורבן, אין קלקול ואין הסתרה. התפיסה האנושית הרגילה לא תמיד קולטת את העניין הזה, אבל צריך לדעת שהמהות הזאת קיימת.

ישנו סיפור על האר"י הקדוש שראה את אחד מחכמי צפת שמתאבל על ירושלים תוך כדי הילולת רשב"י. האר"י הקדוש גער בו. כביכול ביום ההילולא אין חורבן. רבי שמעון נותן לנו מבט שלא מתעלם מהמציאות, אלא מתחבר לנקודה עוד יותר פנימית ששם הכל שלם, ומשם גם מתחיל התיקון.

באמת, כל מי שזוכה להגיע לרבי שמעון מקבל את המבט הזה. גם אם בן אדם בחייו האישיים עבר 'חורבן הבית' - 'בית' יכול להיות בית המקדש, אבל גם התא המשפחתי הפרטי או כל אובדן או מציאות שאינה כשורה - אצל רבי שמעון אפשר לקבל מבט אחר. מבט שמחבר אותנו לממד שבו הכל שלם וטוב. זאת גם הסיבה למשיכה הגדולה לרבי שמעון במירון. כולם רוצים לבוא אל האוהב הגדול, שרואה בנו את נקודת הטוב שבנו.

רבי דוד משה מצ'ורטקוב, שהיה אחד מאדמו"רי בית רוז'ין, היה אומר כך: "אני רואה פנימיותו של כל אחד מישראל, איך היא טובה. אני יכול לראות כיצד לעתיד לבוא, לאחר התיקון, היהודי יאיר כספיר ויהלום. אבל רשב"י? הוא רואה איך כבר עכשיו כל יהודי מאיר כספיר ויהלום".

רשימת המוזמנים של רשב"י

אתם יודעים, יש לא מעט אנשים שמקפידים על כך שמגיעים כל מיני פשוטי עם למירון. הם מוטרדים, איך זה שמגיעים אנשים שאינם יראי ה',

תכל'ס אנהנו לא לומדים קבלה וגם לא זוהר, אז מה יש לנו עם ל"ג בעומר?

בסוף האור מנצח

הרב חגי לונדין

ספירת העומר ול"ג בעומר נחקקו בלב האומה לדורות, כי הם זכר למרד האחרון לפני היציאה הארוכה לגלות. בל"ג בעומר אנו נוהגים להדליק מדורות (ששימשו סימן איתות בזמן המרד), כי אלו ימים המזכירים לנו את אש הלאומיות הישראלית שאינה נכבית למרות חושך הגלות.

לא בכדי המסורת היהודית מציינת את ל"ג בעומר כיום פטירתו של רבי שמעון בר יוחאי, מתלמידי הרבולטים של רבי עקיבא ומייסד תורת הקבלה. רבי שמעון בר יוחאי מוזכר בתלמוד כאחד המתנגדים הגדולים לכיבוש הרומאי, ובתורת הסוד שיצאה מבית מדרשו מצויים כיסופים אדירים לחזרת האומה לארצה ולריבונותה.

מטרתה של תורת הנסתר היא לחנך למבט הרואה מעבר לפני השטח. להביט פנימה ולראות את העתיד הצפון בתוך המציאות העגמומית הנוכחית; "ומתוך דיטעמון ביה יפקון מן גלותא ברחמי" (מתוך שילמדו אותה יצאו מהגלות ברחמים). ייתכן שזו אף הסיבה הפנימית למנהג הילדים שהשתרש בזמנו (לפני עידן המחשב) לשחק בל"ג בעומר בחץ וקשת. תלמידי רבי עקיבא יצאו להילחם ברומאים כשחץ וקשת בידם. הם מן הסתם ידעו שאין להם סיכוי רב כנגד האימפריה הרומאית; על פי החישובים "הריאליים", "התקשורתיים" ו"הפוליטיים" - המרד ייכשל. למרות זאת, כדוגמת החץ והקשת, הם כיוונו למרחק, אל העתיד. כדוגמת רבם, רבי עקיבא, הם ידעו שאפשר לצחוק למציאות בפרצוף. המערכה לא תוכרע מיד, זה ייקח זמן. אולי דור, אולי כמה דורות ואולי יותר - אולם בסופו של דבר עם ישראל ישוב לארצו ורומא תהפוך להיסטוריה.

בל"ג בעומר אנו נזכרים כי אף שיש חושך מסביב, האש ממשיכה לבעור. גם אם זה יארך אלפיים שנה האור מנצח בסוף. גם חודשי הקורונה יעברו. יהיה טוב!

כמהים למשמעות

הרב אור טאוב

בשבועות שלפני ל"ג בעומר, בשולחן השבת שלנו, מתנגנים שירי ההילולא של רשב"י מדי שנה. מורגשת האווירה המיוחדת של הילולת רבי שמעון, ותחושת השייכות לעומקי המציאות המתעוררת מחדש. תורת הסוד של רבי שמעון היא עמוקה מיני ים, ומעטים אלו שיכולים לומר שהם שוחים בים הזה. רובנו הגדול מתבשמים מעט משולי הארותיו של רבי שמעון וזוכים לאחוז בשולי גלימתו האדירה - או לפחות משתוקקים לכך.

אז אם אני לא לומד זוהר, איך זה קשור אליי?

ראשית, רבי שמעון כידוע היה מגדולי התנאים ויסודות רבים בעולם ההלכה עד ימינו בנויים על שיטתו. כל מי שעוסק בלימוד דברי חז"ל זוכה לפגוש את דמותו של רבי שמעון ולהגות בתורתו. באופן מופלא, רבי שמעון היה החוט המקשר בין החלקים הגלויים שבתורה לבין החלקים הנסתרים שבה - כך שגם מי שעוסק רק בסברותיו ביגלה של רבי שמעון, בעצם עוסק גם בתורתו הנסתרת. יתירה מכך, רשב"י גילה לעולם אור עליון של פנימיות התורה. סודות פנימיים שמקיימים את כל המציאות הרוחנית והגשמית שלנו. בין אם נעסוק באופן פעיל בינסתור' ובין אם לא - החלק הזה שבתורה משפיע עלינו ומחיה את קיומנו. הדברים האלו משמעותיים בעיניי פי כמה וכמה בתקופת חייו שלנו, בה גדל והתפתח הצורך שלנו להסביר לעצמנו ולסובבים את משמעות הקיום והתהליכים שהעולם עובר. רבי שמעון גילה את המעיין שברכות הימים הפך לנחל שוצף של התבוננות עמוקה על המציאות הגשמית והקשר שלה לעולמות רוחניים. וכולנו, באופן כזה או אחר, מרוויים את צמאוננו מהמעיין המתוק הזה.

השמחה בהילולת רשב"י באה לבטא את הרצון שלנו לקשר משמעותי עם דמויות ענק כמו רבי שמעון, גם אם כרגע אין לנו שייכות ללימוד תורתו בצורה מעשית.

השמחה מבטאת את הכמיהה שלנו למציאות שלימה יותר, שבה תורת הסוד מתגלה דרך החלקים הגלויים שבתורה ומאירה לנו את נוכחות ה' בעולם.

ובסופו של דבר, הילולת רשב"י מעוררת אותנו לעשות מעשה - לגלות בעצמנו את הסוד!

תפתחו יומן

הרב מאיר ערד

הסיבה הפנימית שכל יהודי מרגיש קשר ושייכות לרשב"י, היא מאחר שכל יהודי שייך במהותו לפנימיות התורה, המגלה וחושפת את הפנימיות שבנו. שייכות זו כמובן צריכה להתבטא גם במעשה בפועל, בהקדשת זמן ללימוד פנימיות התורה, אותה גילה רשב"י לעולם.

האם זה אומר שרק מי שלומד זוהר או קבלה מתחבר לתורתו של רשב"י? לא. בעומק הדברים, לא לימוד תורת הקבלה הוא החידוש הגדול של רשב"י. היו עוד תנאים וצדיקים בתקופתו שלמדו את תורת הסוד, ולמרות זאת לא מצאנו בהם את אותו 'רעש' שישנו אצל רשב"י. החידוש של רשב"י - כפי שהרבי מלובביץ מסביר בשיחותיו - הוא בכך שאיחד בין כל חלקי התורה, והסיר בכך את המחיצות שבין הנגלה והפנימיות. רשב"י עצמו עסק גם בנגלה של התורה, וגם בתורת הסוד ופנימיות התורה, וגם הודיק אותנו ללימוד באופן של 'הסרת המחיצות':

לימוד הנגלה שבתורה - הגמרא וההלכה - מצטיין בכך שהוא בא בהבנה והשגה שכלית.

לימוד הפנימיות שבתורה - מצטיין בכך שמורגשות בו הקדושה

והאלוקות שבתורה, מעצם זה שמדובר על עניינים נשגבים הקשורים לידיעת ה'.

החיבור שלהם יחד בא לידי ביטוי בכך שגם לימוד הנגלה הוא מתוך חיות והרגשת הקדושה של פנימיות התורה, וגם לימוד הפנימיות הוא באופן של הבנה והשגה, כמו הנגלה.

בתיקוני הזוהר כתוב שאת הנסתר יש ללמוד באופן של "יתפרנסון מיניה", כלומר שייכנו את הדברים היטב עד שהם ימלאו ויזינו את האדם, כמו אוכל. אך כל עוד לימוד פנימיות התורה הוא באופן של רמזים בלבד או קודים קבליים, ללא הבנה והשגה ממש, לא התבטלה המחיצה בין הנגלה והפנימיות; רק כשהפנימיות באה באופן של השגה כמו לימוד סוגיה בגמרא, נעשה חיבור שלם של הנגלה והפנימיות. זהו בעצם החידוש המיוחד של גילוי תורת החסידות, ובפרט באופן של חכמה בינה ודעת - שהשלימה את דרכו של רשב"י, שנעשה גילוי שלם, בהבנה והשגה, של הרעיונות העמוקים ביותר בפנימיות התורה.

הנשמה שבנו חשה את אותה שלימות שבתורה, ולכן מרגישה שייכות מיוחדת לרשב"י, אך עלינו להוריד זאת גם למעשה: ל"ג בעומר זה הזמן לקבל החלטות טובות לתוספת בלימוד פנימיות התורה, באופן של הבנה והשגה, ו"כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק", אשר בזכות פנימיות התורה ניגאלה בגאולה האמתית והשלימה, תכף ומיד ממש.

הרב אורי גמסון

איך הייתה שבת?

אמר רב הונא: היה מהלך (ברוך או) במדבר, ואינו יודע אימתי שבת - מונה ששה ימים ומשמר יום אחד. חייא בר רב אומר: משמר יום אחד ומונה ששה. במאי קמיפלגי? מר סבר: כברייתו של עולם, ומר סבר: כאדם הראשון.

(שבת דף סט עמוד ב)

איך הייתה שבת?

השאלה הזו נשמעת בנאלית, אבל רבי צדוק הכהן מלובלין (רסיסי לילה אות מח) מאיר אותה באור חדש.

כפי שעולה מסוגיית הגמרא כאן, וכפי שאנחנו מכירים את סדר בריאת העולם, האדם היה היצור האחרון שנברא בעיצומו של יום שישי, לפני שבת, כך ששבת הייתה היום הראשון המלא שלו.

לעובדה זו יש משמעות עמוקה, שכן השבת היא היום שבו סיים הקב"ה את מלאכת בריאת העולם, וכפי שקורה כאשר מלאכה מסתיימת, וכשיו הגיע הזמן ליהנות ממה שנעשה. כעת המלאכה מגיעה לתכלית שלה.

זו בעצם המטרה של השבת, להביא את העולם לכדי תכלית, בכך שיגלה את העוצמות הרוחניות הגלומות בו, ויפסיק לרצות את מירוץ החיים החומרי.

זו גם מטרתו של האדם שהוא היצור היחיד שמסוגל להרים את עצמו ואת העולם שסביבו טפח מעל, ולהראות לכולם כיצד העולם החומרי הוא לא כל כך חומרי, בכך שהוא היצור היחיד שמסוגל לקדש את החומר שסביבו.

לכן דווקא האדם נברא כך ששבת תהיה היום הראשון שלו, מפני שזהו היום שמבטא יותר מכל את תכלית בריאתו של האדם והעולם.

דבר זה יכול ללמד אותנו נקודה נוספת: אם שאר יצורי העולם חוו קודם את ימי החול לפני השבת, הרי שהאדם חווה את השבת לפני ימי החול, כך היה כאשר נברא, וכך מאז ועד היום, כאשר ימי החול של האדם נראים בהתאם לעבודת הקודש שלו בשבת.

אז בפעם הבאה שמישהו פונה אליכם, ושואל איך הייתה שבת, תעצרו רגע, ותתבוננו, האם באמת מיצינו את היום שבשבילו נבראנו?

בשיתוף פורטל הדף היומי

יש לו צג מחשב משלו והוא מפענח את המציאות אחרת, ובשל כך אנחנו מתנגשים ונחבטים ושואלים: איפה האהבה? איפה האמונה? איפה הנחמה והשמחה? מישהו תפס את מקומה.

צבי יחזקאלי

תסמונת נגיף האני

אלף זוגות תלמידים של רבי עקיבא שמתו בימים האלו, עד שבל"ג בעומר פסקה המגיפה. שבע מאות הלוויות מדי יום. מגפה המונית. מי שקבר היום את חבריו, כנראה נקבר יום למחרת. וכל זה בלי פירוט. הגמרא אומרת שהסיבה היא שלא נהגו כבוד זה בזה. אבל מה בדיוק הם עשו? מכל אלפי ההרוגים, אין סיפור אחד? כיוון? הגמרא לא מספרת.

מי אני שאנסה לפענח מה קרה אז עם תלמידי רבי עקיבא, שהיו גדולי עולם, אבל במבט ראשון זה לא נראה כמו קורונה אלא יותר כמחלת האני שהגיעה גם לתלמידי חכמים. "לא נהגו כבוד זה בזה". אני לא נוהג כבוד כי זה לא עושה לי כלום, כי יש לי ציפיות שיכבדו אותי קודם. ואם אני מכבד קודם, נותן, מעניק, עושה מחווה? אני רוצה כבוד סמוי במזומן או בתשלומים. אני! רוצה.

בצלילה חופשית אל שורש הבעיות שלנו מתחת לפחדים ולחרדות, מתחת להתנהלות היומיומית והחוויות השוטפות, שוכן האני. יש לו צג מחשב משלו והוא מפענח את המציאות אחרת, ובשל כך אנחנו מתנגשים ונחבטים ושואלים: איפה האהבה? איפה האמונה? איפה הנחמה והשמחה? מישהו תפס את מקומה. את מקום האין (בהיפוך אותיות) תפס האני. את מקום השם יתברך תפסה מציאות מדומה שהאני עיצב. מלחמת האני באין.

אוי, מה עושים? שמים מסיכה? מתרחקים?

הקורונה תחלוף אבל האני יישאר איתנו לאורך ימים ושנים. ובשביל להתמודד אתו נצטרך להתרגל לשגרת עבודה חדשה: לפתוח אגו-מטר ולהתבונן בשעת קושי עד כמה האני מעורב כאן, לא קל לזהות ולהכיר בזה.

בהתבודדות קל יותר לזהות, לראות מרחוק את מעללי של האני. עצם היחס אליו כאל פוטנציאל של מגיפה (ראו העולם המערבי, הדימויים שלו ומושאי החיקוי שלו) וגם כבסיס הכרחי לחיים, יכול לתת לנו נקודה חדשה להתמקם בה בין האני לאין.

בל"ג בעומר פסקה המגיפה. בזכות צדיק אחד שנכנס למערה ובאמת רצה ללמוד תורה ולהתחדש, שבאמת לא היה אכפת לו שהרומאים בנו כל כך הרבה רחובות וחנויות נוחות. רבי שמעון כבר הבין דרך האגו-מטר שלו שהרומאים עשו את זה לעצמם ובשביל עצמם. הוא הבין שכדי להתקרב להשם יתברך צריך לקחת את האני למערה ולעבוד שנים על גבי שנים פלוס מקצה שיפורים, ואז לגלות את התרופה, את הסוד של האני והאין שחיים יחדיו כמו שרצה השם.

השם יתברך, עוזר לי לעבור את הניתוח להסרת האני המיותר. עוזר לי להישאר עם האני המיוחד שנתת לי; להעניק לכל היהודים שסביבי באמת בלי נגיעות, פשוט נקי. הגמרא לא מספרת לנו מה זה בדיוק "לא נהגו כבוד זה בזה", כי כל אחד מאיתנו יודע איפה זה מופיע בחיים שלו, לכל אחד יש סיפור חיים שלם עם העניין הזה. עכשיו הזמן לגלות את זה, בזכות רבי שמעון.

אני זוכר שבאחד השיעורים הראשונים באוניברסיטה הבהירו לנו את כללי החיים: הכל פוליטי. הכל עם אינטרס. כל פעולה היא עם מחירון נסתר של שווי וכדאיות.

"מה, גם במשפחה?" שאלנו.

"לגמרי כן", ענו לנו. הכל אינטרסים.

אבל משהו פנימי לא מאמין בזה. לא יכול להיות. אני מגדל ילדים ונותן להם את כל כולי, שלא לומר את כל כספי, ואתה אומר לי שזה עם אינטרס? אך לצערי גיליתי דרך הילדים, או יותר נכון דרך ההערות שלי לילדים, ש...כן, יש אינטרס.

הבשורה היא שאפשר גם להתרפא ממנו. לא כמו שאמרו לנו שהכל פוליטי. יש מקום אמיתי ונקי, הוא קיים. אבל צריך לעבוד בשביל להנכיח אותו ולתרגל מערכות יחסים נקיות יותר.

למחלה המסוכנת שפוגעת באנושות, קוראים 'אני'. האגו שלי. האני שמצטייר לנגד עיניי. אני לעצמי, הגבול הזה שנסגר בישותי הוא שורש המחלה הקשה. הוא שורש הבעיה. אני נותן לילדים שלי המון ובאיוזשהו מקום חבוני אני מצפה לתמורה. אפילו המילים הפשוטות 'אני נותן לילדים שלי' טומנות בתוכן פרדוקס. נותן לילדים שלי אבל 'אני' נוכח שם, עומד בראש המשפט ולא מתנגד למחאות כפיים.

אני שומע בתקופת הקורונה המון סיפורים על מה שמתרחש בבתי יהודיים בארצנו הקטנה. לעיתים זה בעיות של שלום בית, שלום עם הילדים או שלום עם הלחץ של הפרנסה. לכולם שורש אחד, מחלת האני: איך אשתי לא מכבדת את הרצונות שלי? איך לא רואים אותי? איך הילדים לא מתייחסים לבקשות שלי? אחי, אתה כנראה עם תסמונת נגיף האני. לא בדיוק בדת מהם הגבולות שהקדוש ברוך הוא יצר לך ומהם הגבולות של האני שאתה יצרת לעצמך. כל משפט שני שלנו מתחיל ב'אני'. ולפעמים זה מגיע לתחום הסכנה.

אז אפשר לאבד כיוון, להתבצר בהגנה על האני ולרצות ולצעוק כי האני שלי הוא סלע קיומי. זו האשליה הגדולה ביותר של המחלה, סימפטום מאוד מודרני. בכל פעם שאתה נקלע למצוקה ומבין שהאגו שלך גורם לבעיה, אתה מתבצר ומגן עליו באימה מכל שינוי.

מחלת האני מתוחכמת מאוד, היא מביאה אותנו להישגים אך גם משפילה אותנו לאשפתות בלי שנרגיש ובלי שנדע. על מזבח האני אנחנו מקריבים המון אוצרות יקרים שקיבלנו משמיים: לעיתים זו מערכות יחסים עם בני זוג או הילדים, עם חברים או עם קהילה.

האני הוא המנגנון שאומר לך: פוגעים בך, לא רואים אותך, לא סופרים אותך, קום. תתקומם.

בשתי שורות בגמרא מספרים לנו על שנים-עשר

כתר של זהב

משחק בריחה משפחתי בנושא ירושלים

חוויה, תוכן, גיבוש ואתגר
במשחק אינטרנטי מרתק בנושא ירושלים.

אפשרות למשחק קבוצתי ייחודי לקהילות ולבתי ספר
לפרטים - חווית התנ"ך | 052-5666462 | www.tbe.org.il

פרשת אמור | אי-ודאות רדיקלית

איתנו והוא נוסך בנו את האומץ שאנו צריכים. בסוכות השבריריות הללו, החשופות לפגעי הטבע, רכשו בני ישראל את העוז לחיות עם אי-ודאות. עמים אחרים סיפרו סיפורים על כוחם ועוצם ידם. הם בנו ארמונות וטירות כביטויים לעמידותם. עם ישראל היה אחר. הוא נשא עמו סיפור על האי-ודאות והסכנות שבהיסטוריה. היהודים סיפרו על מסעם של קדמוניהם במדבר, בלי בתים שיגנו עליהם מפני פגעי הדרך. זהו סיפור על עוצמה ורחנית, לא על עוצמה צבאית.

חג הסוכות הוא עדות לשרידותו של עם ישראל. הוא יזכור כי את שנות ילדותו הלאומית בילה בסוכה רעועה. הוא יידע כי במדבר שום חניה אינה קבע. הוא ימשיך לנסוע עד ששוב יגיע אל הארץ המובטחת, אל ישראל ביתו. אין זה מקרה שעם ישראל הוא היחיד שמר על זהותו לאורך אלפיים שנות גלות ופיזור. הוא העם היחיד המסוגל לגור בצריפון שגגו עשוי עלים אך להרגיש מוקף ענני כבוד ולשמח.

הכלכלן ג'ון קיי ונגיד הבנק המרכזי של אנגליה לשעבר מרווין קינג פרסמו זה עתה ספר ושמו 'אי-ודאות רדיקלית'. הם מבחינים בו בין סיכון לבין אי-ודאות: רק את הסיכון אפשר לחשב. הם טוענים שאנשים נסמכים יותר מדי על חישובי הסתברות ומתעלמים מכך שסכנות עלולות לצוץ מכיוונים בלתי-צפויים לחלוטין. הופעתו הפתאומית של נגיף הקורונה ממש עם הופעת ספרים הוכיחה את צדקתם. לפיכך, הם אומרים, יותר מחישוב ההסתברויות חשובה הבנת המצב, המענה על השאלה "מה מתרחש?". על שאלה זו, הם אומרים, עונים לא בסטטיסטיקה ובתחזיות אלא בנרטיב: בסיפור.

וזה בדיוק עניינו של חג הסוכות. זהו סיפור על אי-ודאות. הוא מלמד אותנו שגם אם רכשנו דעת לאין קץ, לעולם איננו יודעים מה יביא עמו המחר. חיינו בזמן הם מסע במדבר. בראש השנה וביום כיפור אנחנו מתפללים להיכתב בספר החיים. בסוכות אנחנו שמחים כי אנחנו מאמינים שתפילתנו נענתה בחיוב. אבל בהביטנו אל השנה הנכנסת אנו מודים, כבר מן ההתחלה, כי איננו יודעים מה יהיו מצב הבריאות, העבודה והפרנסה שלנו השנה, ומה יקרה בארצנו ובעולם. איננו יכולים לנוס מן החשיפה לסכנה. אלה הם החיים.

הסוכה מסמלת את החיים עם היעדר יכולת החיזוי. סוכות הוא חג האי-ודאות היסודית, הרדיקלית. אבל הוא ממקם אותה בתוך מסגרת סיפורית, בדיוק כפי שמציעים קיי וקינג. הוא מספר לנו כי אף על פי שאנחנו הולכים במדבר, הנה, כעם, נגיע ליעדנו. אם נראה את חיינו בעדשות של אמונה, נדע שאנו מוקפים ענני כבוד. בלב האי-ודאות נגלה שאנו מסוגלים לשמח. כי כאשר אנו יושבים בסוכה אנו יושבים ב"צל האמונה", כפי שמכנה זאת ספר הזוהר.

אני מאמין כי חוויית היציאה מהבית והכניסה לסוכה החשופה היא דרך לביית את פחדנו מפני הלא-נודע. היא אומרת: כבר היינו כאן פעם. כולנו נתונים במסע. השכינה שורה בקרבנו. אל לנו לפחד. זהו מצבר של חוסן שאנו זקוקים לו בעולמנו המתקשר, המסוכן, נטול-הוודאות.

יש דבר משונה מאוד בחג הסוכות, החג שפרשתנו היא המקור העיקרי לו. מצד אחד, חג זה, יותר מכל חג אחר בתורה, מזוהה עם שמחה, ומכאן שמו "זמן שמחתנו". אך למרבה התמיהה, שמחה זו שורה בחג המציין דווקא אחד מן היסודות השליליים בשנות המדבר: "בפסחת תשובו שבעת ימים... למען ידעו דרתיכם כי בפסחת הושבתי את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים. אני ה' אלקיכם" (כג, מב-מג).

במשך ארבעים שנה חיו בני ישראל בלי בתים קבועים, נוסעים וחנונים. הם היו בשימון, באדמת הפקר, במקום שאין לדעת למה לצפות בו ואילו סכנות אורבות בהמשך הדרך. כמוכן, העם נהנה מהגנתו של ה'. ועדיין, אף פעם לא יכול היה לדעת מראש איזו צרה תבוא עליו ואיך יגן עליו ה' מפניה. זו הייתה תקופה ממושכת של חוסר ודאות.

מדוע אם כן דווקא החג המזכיר מציאות זאת קרוי "זמן שמחתנו"? מדוע לתת כותרת כזאת דווקא לחג המציין ארבעים שנות חשיפה לחום, לקור, לרוח ולגשם? האם זיכרון התלאות אמור למלא את לבנו שמחה?

ועוד – מה היה הנס בסוכות? פסח ושבועות מציניים ניסים. אבל המסע במדבר תוך השתכנות בבתי עראי לא היה לא פלאי ולא מיוחד. פלאים רבים היו ביציאת מצרים ובמסע במדבר, אבל לא זה!

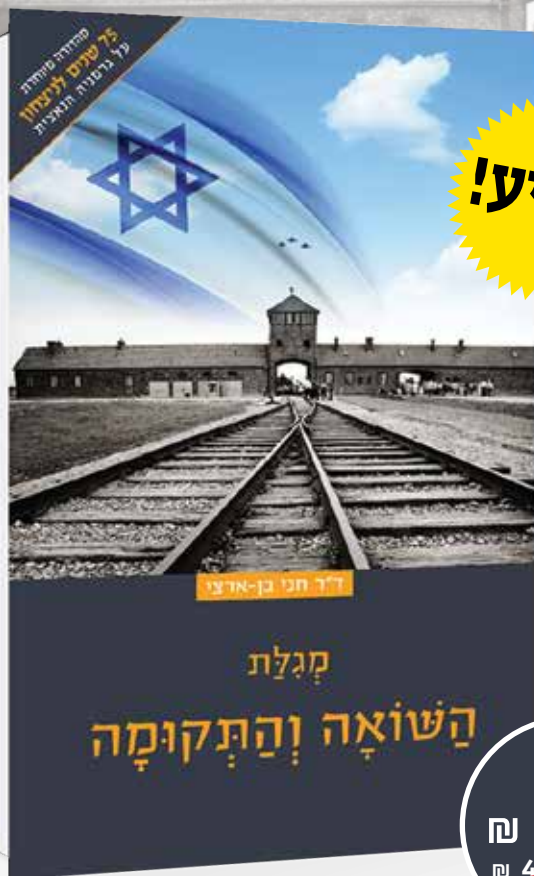
תהייה זו גרמה לרבי אליעזר להציע שהסוכות שבפסוק היו ענני הכבוד שליוו את בני ישראל בנדודים, הגנו עליהם מפני חום וקור, שמרו עליהם מפני אויביהם, והראו להם את הדרך. זהו פתרון שמוזהה את חג הסוכות עם נס, ומסביר למה ראוי לציין נס זה באמצעות חג ושמחה. בעקבותיו, רש"י ורמב"ן סבורים כי זהו המובן הפשוט של הכתוב "כי בפסחת הושבתי את בני ישראל": הושבתם תחת ענן הכבוד.

ובכל זאת הפירוש קשה. ואכן, רבי עקיבא חולק על רבי אליעזר ואומר שהסוכות הנזכרות בתורה בעניין חג הסוכות כשמן כן הן: סוכות, בקתות, צריפים מסוככים, מגורים זמניים.

אם הסוכה מייצגת את ענני הכבוד, כדעת רבי אליעזר, כי אז היא מציינת נס א-לוהי. אבל אם היא אינה אלא סוכה פשוטה, כדעת רבי עקיבא, הנס שהיא מציינת הוא נס מעשה ידי אדם. זהו הנס שאליו מכוונת נבואת ירמיהו, "כה אָמַר ה': זָכַרְתִּי לָךְ חֶסֶד נְעוּרֶיךָ, אֶהְבֵּת פְּלוּתֶיךָ, לְכַתֵּךְ אַחֲרַי בַּמִּדְבָּר בְּאַרְץ לֹא זְרוּעָה" (ירמיהו ב, ב). בני ישראל הרבו להתלונן ואף התמרדו, אבל במבט כולל הם הלכו אחר ה'. הם לא עצרו ולא חזרו. כמו אברהם ושרה, הם היו נכונים ללכת אל הלא-נודע.

משיטתו של רבי עקיבא אנו יכולים לגזור תובנה עמוקה על האמונה עצמה. אמונה היא האומץ לחיות עם אי-ודאות. כמעט כל שלב ביציאת מצרים היה רווי קשיים, אמיתיים או מדומים. זה אחד ממקורות עוצמתה הספרותית של התורה: היא אינה מעמידה פנים שהחיים קלים. הדרך מפותלת והמסע ארוך. דברים בלתי-צפויים קורים. משברים מופיעים לפתע. חשוב לפיכך להטמיע ביזכורנו של עם את הידיעה שאפשר לנהל את הלא-נודע. אלוקים

לציין
75 שנים
לניצחון על גרמניה הנאצית

צילום כריכה: Shutterstock.com / Dmitrijs Mihejevs

הופיע!

39
₪
בנקודות 49 ₪

מגילת השואה והתקומה

מאת ד"ר חגי בן ארצי

מבצע לרגל ההשקה
כל מגילות ד"ר חגי בן ארצי
עכשיו במחיר מיוחד

3 ב-99 ₪

סקירה היסטורית תמציתית של ימות השואה תרצ"ג-תש"ה | 1933-1945,
מתוך הפניית מבט אל ההקשר הרחב של תהליכים אשר התרחשו באירופה
ורדיפת יהודיה עוד לפני תקופה זו. מתוך מבט יהודי-אמוני-חינוכי ברוח
בית מדרשו של הרב קוק ותלמידיו.

'מגילת השואה והתקומה' מצטרפת לסדרת
המגילות ההיסטוריות בהן פורש ד"ר חגי בן
ארצי, בסגנון קולח ומרתק, את תולדות עמנו
מתוך מבט היסטוריוסופי-אמוני ייחודי ומרתק.

אשר & more

ניתן להשיג ברשתות
ובחנויות הספרים
המובחרות

שיחת חינם:
1-801-700-201

להזמנות כנסו לאתר הוצאה:
www.beitel.co.il

חנות ההוצאה: רח' בית הדפוס 6, ירושלים 02-6427117

הרב שמעון הצדיק

ההילולא השנייה בגודלה בארץ מתקיימת בציונו של שמעון הצדיק, מקום שאיחד לפני 150 שנה את האשכנזים והספרדים, ולפני שנים ספורות את החרדים ממאה שערים עם הירושלמים שאינם שומרי מצוות < ערבי שניסה להרחיב את ביתו גרם לחזרת היהודים לבית הכנסת בשכונה, והפגנות שמאל סוערות גרמו לביסוס ההתיישבות היהודית והפיכת הציון לאבן שואבת

בניה זית

יום ההילולא של שמעון הצדיק, וגם - ניחשתם נכון, בל"ג בעומר. בימי טרום אגד (והופמן, ונתיבות החסד, ושאר חברות האוטובוסים המאולתרות של ל"ג בעומר), כאשר העלייה למירון הייתה קשה, ולפעמים גם בלתי אפשרית, תושבי ירושלים היו חוגגים את ל"ג בעומר במערת שמעון הצדיק.

"הרבה אנשים שואלים אותי, מה הקשר בין ל"ג בעומר לבין שמעון הצדיק", פותח הרב יונתן יוסף, "שמעון הצדיק הוא אחד החכמים הבוודים שתאריך הפטירה שלו מפורש בש"ס - שבעה ימים לאחר סוכות - כ"ט תשרי, אז למה לחגוג אצלו בל"ג בעומר?". הרב יונתן הוא בנו של הרב יעקב יוסף זצ"ל, ששימש כרב המקום שנים ארוכות, והקפיד להתפלל בו תפילת ותיקון בכל יום. הרב יונתן משמש כדובר היישוב היהודי בשכונת שמעון הצדיק, ופועל במשך שנים לחיזוק ופיתוח האחידה היהודית בקבר שמעון הצדיק.

המדורות המסורתיות של ל"ג בעומר, כפי הנראה יוחלפו השנה בנרות נשמה או פחיות בערה ביתיות כאלה ואחרות. הדרכים למירון סגורות, וזאת ההזדמנות להתפנות לשמוע על חגיגות ל"ג בעומר נוספות שמתקיימות מדי שנה ברחבי הארץ. החגיגה הגדולה והשמחה ביותר שקיימת מחוץ למירון, מתקיימת כל שנה בשכונת שמעון הצדיק בירושלים. במוקד החגיגה נמצאת כמובן המערה שבה שוכן הציון של שמעון הצדיק, הכהן הגדול, שהיה משיירי כנסת הגדולה.

כבר לפני 800 שנה נמסרה עדות בידי יהודי, שהיה מתלמידי בעלי התוספות, בשם רבי יעקב השליח, על כך ש"סמוך לירושלים - מערת שמעון הצדיק ותלמידו". במהלך ההיסטוריה השתלט ערבי מוסלמי על המקום, עד לפני כ-150 שנה רכשו אותו בכסף מלא הכוללים הספרדיים והאשכנזיים גם יחד. מאז הנוכחות היהודית במקום התגברה, ובמיוחד בכמה תאריכים מיוחדים: בכ"ט תשרי,

נוסע יהודי בשם אברהם שמואל הירשברג, שביקר בתקופה הזו במקום, מתאר כך:

"ביום ל"ג בעומר מתקבצים יהודי ירושלים להתפלל על הקבר הזה (שמעון הצדיק). הכיכר סביבו מלאה, כל היום מן הבוקר עד הערב, המון חוגגים מכל הקהילות, המפלגות והמעמדים. אוהלים נטועים שם לממכר כל מיני מאכל ומשתה, והמה יושבים קבוצים-קבוצים למשפחותיהם, אנשים ונשים, זקנים ונערים, אוכלים ושותים מכל אשר הביאו אתם או אשר יקנו בתוך האוהלים. בתוך המערה גדול הלחץ והדחק מרוב ההמון הנדחק להיכנס אל תוכה להדליק נר ולהתפלל. שמשם עומדים ומקבצים פרוטות מהנכנסים. האוויר מחניק בה מאד מרוב הנקבצים ומהנרות הדולקים, עד כי לא יכולתי לשהות בתוכה כי אם רגעים אחדים. אחר הצהריים הרבו להתפלל תפלת מנחה מנינים-מנינים, בתוכה וגם מחוצה לה....".

תודה לסהר האדום

הנוכחות היהודית בקבר שמעון הצדיק, ובהתאמה - ההתיישבות היהודית במקום, ידעו עליות ומורדות במשך השנים, עד שבמלחמת השחרור המקום נפל לידי הירדנים. גם לאחר שחרור ירושלים במלחמת ששת הימים נשאר המקום נטוש, ולמרות שהבעלות היהודית על בתים בשכונה הייתה מוכחת, לא חזרו לגור בהם.

החזרה הראשונה למקום התרחשה בשנת תשנ"ט, דווקא בעקבות ניסיון של ערבי להרחיב את ביתו על חשבון בית הכנסת של שכונת בתי שמעון הצדיק הישנה. הרב בני אלון, שהיה אז חבר כנסת מטעם 'מולדת', שמע על העניין והגיע למקום עם עוד עשרות פעילים, והם קיימו תפילה בבית הכנסת הישן של השכונה - בפעם הראשונה אחרי חמישים שנה. כחצי שנה לאחר מכן נכנסו לראשונה כמה משפחות יהודיות לגור במקום, ובהמשך - בעזרת הליכים משפטיים - פונו משפחות ערביות מבתים שהיו רכוש יהודי, ובמקומן נכנסו משפחות יהודיות נוספות.

מתברר שלא רק ההתיישבות במקום התחילה כתוצאה מניסיון השתלטות של הערבים, אלא גם עוצמת החגיגות וההילולא של ל"ג בעומר התפתחו מאוד כתוצאה מקשיים ומאבקים:

"עד לפני כעשר שנים הנוכחות בשמעון הצדיק הייתה די דלילה ביום יום, וגם ההילולא בל"ג בעומר לא הייתה גדולה כל כך" מספר הרב יונתן, "אבל בשנים האחרונות הגיעו בל"ג בעומר 50,000 איש (!!) כן ירבו, וגם ביום-יום אנשים מגיעים כל הזמן!"

"בהחלט אפשר לזקוף את הגדילה הנפלאה הזאת לזכות אנשי שמאל וערבים" מוסיף הרב יונתן בחיך, ומספר את השתלשלות האירועים: "לפני עשר שנים באנו אל אבא זצ"ל - נורי חגניה מנהל הציון, שחר פיירמן מנהל קבר רחל, ואני - להתיעץ אתו, איך אפשר להגביר את הנוכחות היהודית במקום ולהפוך אותו לאבן שואבת. בהתחלה אבא שלח אותנו לפעול בדרך הטבע, לבדוק כמה יעלה פרסום. כשקיבלנו הצעות מחיר, ראינו שלא נוכל לעמוד בהם מבחינה כלכלית. חזרנו אל אבא ואז הוא אמר - כחכם עדיף מנביא - ה' יפתח את אוצרו הטוב ממקום אחר! אנחנו את ההשתדלות שלנו עשינו, עכשיו ה' יעשה את שלו!"

הישועה בעניין הזה הגיעה כאמור במקום לא צפוי בעליל: "כעבור שבועות ספורים בוצע פינוי של ערבים מבתים שהם רכוש יהודי, ואז התחילו להגיע למקום אנרכיסטים ולייצר רעש והפגנות" ממשיך הרב יונתן לספר, "בהתחלה המשטרה ביקשה שלא ניכנס לבתים ולא נקיים הפגנות נגדיות, מתוך מחשבה שההפגנות ידעכו עם הזמן. אלא שההערכות של המשטרה היו מוטעות, והבלאגן רק הלך והתגבר. בכל יום שישי הם היו באים ומביאים אתם עוד פעילים ועוד ערבים (ממומנים כמובן על ידי מדינת ירדן והאיחוד האירופי), ועושים מהומות של ממש. ברוך מרזל אמר לי באותו זמן: 'בחברון יש שקט בזכותכם...' הם עזבו את כל השאר וממש 'התלבשו' עלינו. בהתחלה הרעישו עם תופים וסירים, ובהמשך המשיכו עם זריקות אבנים על מתפללים ועוד.

"החרדים המתגוררים בשכונות ממול התחילו להבין שמהו קורה" מתאר הרב יונתן, "בכל יום שישי - משטרות, סירנות, מד"א, הסהר האדום, והתחילו להגיע מסקרנות לראות מה קורה. חוץ מהם באו גם אנשים מרחבי ירושלים, חילונים ודתיים, והתחילו להפגין נגדם עם דגלי ישראל. היו שם מחזות לא שגרתיים: חרדים וחילונים מחזיקים יחד דגלי ישראל... באו אלי שוטרים ושאלו: 'מה קורה פה? במאה שנים הם זורקים אבנים על דגלי ישראל, ופה הם מחזיקים אותם ואומרים כל הכבוד למשטרה?'"

כל המקטרגים נעלמו

סיום המאבק הממושך התרחש איך לא - סביב ל"ג בעומר.

"במשך החורף הארוך התגברו ההפגנות נגדנו, עד שבשיאן הן הגיעו ל-750 משתתפים" מספר הרב יונתן, "אבא זצ"ל, שכל המאבק נוהל בהתייעצות

צילום: לע"מ

"לא יכולתי לשהות בתוכה כי אם רגעים אחדים"

"ישנם הסברים טכניים ולא מספיקים, כמו שבגלל הקשיים להגיע למירון התפתחה כאן ההילולא", אומר הרב יונתן, "אבל אבא זצ"ל אמר שההסבר האמיתי הוא עקרוני ושורשי. עיקר השמחה בל"ג בעומר היא כפי שמפורש בפוסקים, שתלמידי רבי עקיבא פסקו מלמות. כך שהתורה לא פסקה מעם ישראל חלילה, אלא המשיכה על ידי חמשת התלמידים הגדולים של רבי עקיבא, וביניהם גם רבי שמעון בר יוחאי. גם בזוהר מפורש שרבי שמעון מסר בלילה הזה את סודות התורה לתלמידיו, ועל כך יש שמחה מיוחדת. שמעון הצדיק, עוד כמה דורות קודם לכן, הוא ממשיך שושלת התורה בעם ישראל. הוא משיירי כנסת הגדולה, והוא זה שמסר את התורה לדורות הבאים. לכן השמחה של המשך התורה שייכת גם אליו. הוא דמות מרכזית ממעבירי המסורה."

בידינו עדויות בנות מאה ועשרים שנה על חגיגות שמחות במיוחד בל"ג בעומר אצל שמעון הצדיק: סעודות מצווה, ריקודים, חלאקה, תפילות וברכות התקיימו במקום ממש כמו במירון.

איתו, הציע לעשות כנגדן קבלות שבת המוניות. גם המספרים אצלנו הלכו וגדלו, עד שהצד השני הבין שלא ילך לו נגדנו בקלות, והוא הודיע על הפגנה גדולה במיוחד. הם הצליחו לגייס 3,000 איש - הצלחה גדולה מבחינתם. את התשובה היהודית שלנו כיוונו לל"ג בעומר. קיבלנו מח"כ דאז מיכאל בן ארי תקציב קטן להדפסת מודעות, ואחד התושבים בשכונה, יעקב פאוצ'י, יצא עם רכבו המקרטע למסע הדבקת מודעות בכל אזור ירושלים והסביבה".

אותו ל"ג בעומר היה מעל ומעבר למצופה. אחרי צפי ל-20 אלף איש, הגיעו במהלך היום לא פחות מ-50,000 איש, עד שהמשטרה נאלצה לסגור את המתחם ולאפשר כניסה רק לפי מספר היוצאים.

"הלסת של המפגינים נשמה... נזכר הרב יונתן, "הם חטפו שוק ומאו ירדו מכל הסיפור. במודעות שלנו ביקשנו דוגרי מהאנשים - בואו לחזק את שמעון הצדיק, ויהודים מכל הציבורים נענו בהמוניהם! לא היה מקום כבר לעשות חלאקה בציון, אז עמדו על הכביש. אנשים הביאו כלי נגינה

ונעמדו גם הם באמצע הכביש עם גיטרות, אקורדיון, קלרינט, והתחילו לנגן ולשיר. אחרים הביאו אוכל ושתיה בשפע, אחד פתח דוכן 'שערות סבתא' בחינם, וגם את קציני המשטרה כיבדו בגזירת שערות לחלאקה... ראיתי את הקצינים גם עומדים על הגגות מסביב, נהנים ושמים. אחרי כל הצרות שהם ספגו מהמפגינים, הם היו ממש מבסוטים מהכוח של עם ישראל. ברוך ה', השמחה הגדולה הבריחה את כל הקטרוגים, ומאו המקום הולך ומתפתח".

שידוני שמעון הצדיק

"יום אחד, תוך כדי המאבקים הקשים עם האנרכיסטים, פנתה אלי בחורה אחת ואמרה שהיא רוצה להתנדב לטובת הצד שלנו" מספר הרב יונתן. "מהצד השני היו כל הזמן מצלמים אותנו כביכול עוברים על החוק, והיא הציעה לצלם כנגדם מהצד שלנו. הבחורה אמנם באה מבית דתי, אבל הלכה עם מכנסיים ולא נראתה 'משלנו'."

"באותו רגע הבריק לי רעיון, והצעתי לה שתצטרף דווקא לצד השני ותשמש שם כמרגלת. היא התלהבה מהרעיון, ובאמת הצליחה די בקלות להשתלב שם ועזרה לנו מאוד. בשלב מסוים, המשטרה עלתה על זה שיש לי יותר מדי ידיעות וחומרים, וחששתי שישכרו אותה, אז אמרתי לה להפסיק את הפעילות. היא באמת הפסיקה, אבל המשיכה לשמור אתנו על קשר".

אותה בחורה הייתה תקועה הרבה זמן בענייני שידוכים, וכעבור זמן מה התקשרה לשאול את הרב יונתן שאלה בנושא: "היא התקשרה אלי די עצבנית, וסיפרה לי שהיא יוצאת עם בחור והקשר ביניהם ממש רציני", מתאר הרב יונתן, "אלא שהבחור הפתיע אותה ואמר שלפני שהם מחליטים להתחתן, הוא רוצה להתייעץ עם הרב שלו. היא ממש לא הייתה מסוגלת להביין, מה פתאום הוא הולך לרב - מה הקשר? היא אמרה לי בכעס: 'אני יודעת שאתה בן של רב, תגייד לי אתה - מה הקטע הזה?'."

"ממש לא ידעתי מה לומר לה, התחלתי לנסות לברור מילים" משתף הרב יונתן בחוויה, "התפללתי בלבי לקדוש ברוך הוא שיעזור לי, ופתאום הבריק לי רעיון ושאלתי אותה מי הרב של הבחור. היא ענתה לי: 'הרב יהודה שיינפלד, אתה מכיר אותו?'."

"באותו רגע התחלתי לצחוק לה בטלפון, והיא לא הבינה מה קורה לי. אמרתי לה: גברת, הכל בסדר, את השידוך הזה שלח לך שמעון הצדיק! ! אז היא כעסה גם עליי: 'מה אתה מתחיל עם השטויות שלך, אצלך הכל משמעון הצדיק... והסברתי לה כך: את יודעת שאבא שלי הוא הרב של קבר שמעון הצדיק, אבל הוא הרב הספרדי; יש גם רב אשכנזי למקום, והוא לא אחר מאשר המקובל הרב יהודה שיינפלד...".

הבחורה אכן נרגעה מהתשובה, ואחרי שהבחור התייעץ עם הרב שיינפלד שדחה אותו להתחתן, הם נישאו בשמחה וכיום יש להם ברוך ה' כבר שלושה ילדים. "אמרתי לגברת" מסכם הרב יונתן, "תראי ששמעון הצדיק לא נשאר חייב. מי שפועל למענו - זוכה לקבל שפע בחזרה!"

שלושה וחצי מטרים מתחת לאדמה

ימים ספורים קודם פטירתו, חתם הגאון רבי יעקב יוסף זצ"ל על מכתב תמיכה במתפללים בציון שמעון הצדיק בירושלים, ועודד את העלייה לציון ביום ל"ג בעומר.

"שמעון הצדיק היה משיירי כנסת הגדולה, הוא היה אומר: 'על שלושה דברים העולם עומד, על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים', כך הוא פותח את מכתבו.

"באתי בשורות אלו לחזק ולעודד את ההולכים להשתטח על קברו של אחרון אנשי כנסת הגדולה וראשון התנאים, הכהן הגדול ונשיא הסנהדרין, שמעון הצדיק זיע"א בשכונת שמעון הצדיק בירושלים עיה"ק תובכ"א."

"נהגו יהודי ירושלים לאורך כל הדורות מנהג עתיק יומין שבעת צרה כעצירת גשמים ופרעות באים להשתטח על קברו של שמעון הצדיק ונושעים. וידוע הסיפור עם הרב גלאנטי זצוק"ל, שבעת עצירת הגשמים בא עם אנשי ירושלים לציון, התפללו ונושעו והיה קידוש ה' עצום בקרב כל יושבי ירושלים, גם בקרב אלה שאינם בני ברית".

הגר"י יוסף כותב על מעלת התפילה בל"ג בעומר בציון שמעון הצדיק: "עוד נהגו להשתטח על קברו ביום ל"ג בעומר. ביום ל"ג בעומר אנו שמחים על הצלת התורה על ידי חמשת תלמידי רבי עקיבא, וראוי לשמוח גם על קברו של שמעון הצדיק שהיה ממעבירי התורה מדור אנשי כנסת הגדולה לדור התנאים".

בסיום המכתב מחזק הרב את מתפללי 'תפילת הנץ' בציון, שם היה הרב זצ"ל מתפלל במשך שנים: "ביתר שאת קורא אני לחזק את מניין הנץ החמה בו זכיתי להתפלל רבות בשנים".

חודשים ספורים קודם פטירתו שוחח הרב יעקב יוסף עם מנהל הציון, נורי חנניה, ואמר לו כי בחצר הסמוכה לקבר חנניה מישאל ועזריה יש 12 כדים שבהם טמונים ספרי תורה, וכי כל אלו שמסתובבים בחצר דורכים על ספרי התורה ומבזים אותם. הציבור שמע על דבריו של הרב יוסף לא ידע במה המדובר והיכן טמונים ספרי התורה, אבל הגר"י יוסף הראה למנהל הציון את המיקום המדויק. עם פטירת הגר"י יוסף שהיה רבו של הציון, הרגיש חנניה כי הצוואה שהרב השאיר לו היא לחפור ולמצוא את הכדים עם ספרי התורה ולהעבירם למקום מכובד יותר.

במלאות השבעה הזמין חנניה מספר פועלים והחל לחפור עימם בתוך הקרקע. לאחר שחפרו לעומק של שלושה וחצי מטרים, התגלו מול עיניהם 12 כדים ובתוכם ספרי תורה שרופים.

בית מדרש לאהבה

בירור יסודי בסוגיות הזוגיות והמשפחה

**צורה נבוכים
לגיל הנעורים**

מתוך עומק רחני
ומבט אופטימי
נוגעים ספרי הרב אלי שיינפלד
בלב ליבו של גיל ההתבגרות.

ניתן להשיג ברשתות
ובחנויות הספרים
המובחרות

שיחת חינם:
1-801-700-201

מבצעים והטבות לחברי מועדון באתר:
www.beitel.co.il

חנות ההוצאה: רח' בית הדפוס 6, ירושלים 02-6427117

ספריית בית אל

יעל בנימין | BINYAEL@GMAIL.COM

זה לא כל כך נעים לראות גן עדן סגור

בעוד כמה ימים ל"ג בעומר. כבכל שנה המוני בית ישראל יכספו להגיע לצינונו של רשב"י. אבל מה נשתנה הלילה הזה? השנה יישארו הכיסופים בגדר כיסופים. וכמו שהרהורי עבירה קשים מעבירה, כך גם בצד הקדושה, יש כוח חזק בכיסופים שנותרים בחלל האוויר. בואו ננסה לעבוד איתם.

ראיתן את התמונה של ציון רשב"י הנעול? זה לא נעים לראות גן סגור. וזה לא נעים לראות ציון סגור, "גן עדן עלי אדמות" כפי שהגדיר אותו אחד מזקני ברסלב בדורות האחרונים. המציאות הזו מזמינה אותנו לעבודה מסוג חדש.

יום פטירתו של רשב"י חל כידוע ביום ספירת הוד שבהוד. אז בואו רגע ניכנס פנימה. לא לצינון, כרגע, אלא אל פנימיות הספירה. פנימיות ספירת ההוד היא תמימות.

"תמים תהיה עם ה' אלוך" - רש"י מפרש: "התהלך עמו בתמימות ותצפה לו ולא תחקור אחר העתידות, אלא כל מה שיבוא עליך קבל בתמימות - ואז תהיה עמו ולחלקך". מה זה אומר לא לחקור אחר העתידות? כולנו עמוסים במחשבות: מה יהיה בסוף? מתי כל זה ייגמר? אני אצליח? אני לא אצליח? מה יגידו עלי? אולי לא יעריכו אותי מספיק? ... הדמיון עובר שעות נוספות. כל אדם, כך אומרים המחקרים, חושב בכל יום אלפי מחשבות! רובן, לצערנו, שליליות. אבל אל ייאוש, יש מה לעשות.

לרש"י יש שיטת טיפול פשוטה ומוכחת: לא לחקור אחר העתידות. זה מתחיל מזה שנפסיק לחשוב בלשון עתיד על 'מה יהיה' ונתחיל לחשוב בהווה, על מה שיש, על הטוב שיש. להיות בנוכחות, בהווה, כאן ועכשיו.

לבחור באשליה

אם אני בוחרת לתת פרשנות חיובית למציאות אני משלה את עצמי, נכון? כי אף אחד לא יכול להוכיח לי שאני צודקת. אבל יש מישהו שיכול להוכיח לי שאני טועה? גם לא! אז מה נכון? מה שאני אבחר ואאמין - הוא יהיה נכון. יש כאן יצירה של מציאות חדשה.

אני משלה את עצמי בפרשנות חיובית? יכול להיות. אבל בדיוק באותה מידה שבה אני משלה את עצמי בפרשנות שלילית. אין שום הבדל. אז באיזו אשליה את בוחרת?

ואם נעלה עוד מדרגה, איזו פרשנות מסודרת לך יותר טוב עם האמונה בהשגחה פרטית, עם האמונה ש"אין רע יורד מלמעלה", ושיהודי הוא תמיד טוב ורוצה טוב? ... הבחירה בידינו.

המעשה מחכם ותם של רבי נחמן הוא המחשה מעולה. אפשר להגיד שהתם שיקר לעצמו. הוא אכל רק לחם אך הילל את הבשר והרוטב עם קטנית שאכל! הוא חי את הבחירה שלו בכל רגע, באופן הכי עמוק. מה שהוא בחר לטעום, זה מה שהוא טעם. הוא פשוט ידע להשתמש בדמיון שלו לטובתו.

כוח הדמיון הוא כוח חזק מאד. בדמיון הכל אפשרי, ותת המודע לא מבחין בין דמיון למציאות. זאת אומרת שפעולות שאנחנו עושים בדמיון משפיעות על התודעה שלנו, ואפילו על הגוף שלנו, ומן הסתם גם על הנשמה שלנו, כאילו הן מציאותיות.

אפשר להגיע לרשב"י

רוצה לנסות? מוזמנת.

תמצאי מקום שקט, תעצמי את העיניים, תדמיני את עצמך בדרך למירון. ככל שתתחברי לכל החושים, ככה זה יהיה יותר חי. איך את נוסעת? ברכב? באוטובוס? על כנפי נשרים? מה השעה? יש כאן עוד אנשים? את אוכלת משהו? אילו קולות את שומעת, מה את רואה, אילו צבעים, איזה ריח? תיכנסי, תסתכלי למעלה, למטה, לצדדים... תפגשי את מי שמשמח אותך לפגוש, תחליפי איזו שיחת חברות מעומק הלב. תחשבי על מה את רוצה לבקש, מה העניין שהולך איתך עכשיו? את יכולה עכשיו להשתטח על הצינון ולהגיד את כל אשר על ליבך. ל"ג שמח!

מוזמנת לספר לי איך היה 😊

להתרגז על התחושה

הדס צורי

זמן קורונה... ילדים בבית - כל היום!! כל הלילה!! כל הזמן!!! אין לימודים, אין גני שעשועים, אין חברים, אין עזרה של סבא וסבתא וגם לצאת החוצה אי אפשר. אלוקים אדירים, סיר לחץ הוא שלווה עולמים לעומת הדבר הזה! שמחה? בואו, זו גזירה שהציבור לא יכול לעמוד בה...

מה קורה לנפש בזמן הזה? עולה ויורדת. יש ימים טובים ורגועים יותר ויש ימים שהתחושה היא שאם זה לא ייגמר עכשיו! מיד! ממש! אני אתמוטט או אברח, מה שיבוא קודם. ברגעים כאלה יש טמטום הלב, כבדות, תחושה של 'עופרת יצוקה' - אני לא מצליחה להתרומם. אין חיות.

כשאין חיות זה אומר שהתרחקתי מה'. יש מחיצה ביני לבין האלוקות שבי. אחד הביטויים של הנפש האלוקית הוא שמחת חיים, השמחה לחיות. זהו רצון לפעול ולעשות בעולם, רצון להיות פה ולחוות את החיים. כאשר אין את זה, יש עצבות שהיא מה שהאדמו"ר הזקן מגדיר "עצבות... שליבו מטומטם ואין חיות בליבו" ובעברית צחה - דיכאון. הדיכאון הוא ביטוי של הסטרא אחרא, שיודע שמעצבות כזו קשה מאוד לקום. זו עצבות שמדכאת עשייה חיובית וזה בדיוק מה שהוא רוצה.

אז מה עושים? איך יוצאים מזה? כאשר אני מזהה את התחושה הזו, שלוקחת ממני את כל שמחת החיים והכוחות, אני לא מסכימה להישאר שם. זה מכעיס אותי ואז אני מתמרמרת, פונה לה' וקובלת על הסטרא אחרא שמעיז לקחת לי את השמחה שבחיים. במילים פשוטות, אני מתפללת ומבקשת "אבא, תעזור, ככה אי אפשר!" כי אני יודעת שאני, ובעצם כל יהודי, לעולם אינו לבד. אני חלק א-לוא ממעל ויש לי אבא כל יכול. הרי מה מזעזע אותנו במצבים כאלה? הגילוי של המוגבלות שלנו, ההכרה בחיסרון: אין לי יכולת לשלוט על הכל ולדאוג שכולם יהיו מרוצים, אני לא מצליחה להיות נחמדה, שמחה, רגועה, ולפעמים אני, לא נעים לומר, פשוט מפלצת! צועקת על הילדים, נעלבת מכל דבר, ובקיצור, לא מישהי שהייתן רוצות להיות חברה שלה.

אבל הפנייה להשם, מתוך נפש אלוקית בלתי מוגבלת, מגלה תובנות, יכולות ואפשרויות שלא שיערתי שקיימות והנה, היום הבא הוא כבר מציאות אחרת. אתמול היה נראה שאין מוצא והיום, הפלא ופלא, הכל על מי מנוחות, ושגרת הקורונה מתגלה אפילו כנעימה. "מחדש בטובו בכל יום מעשה בראשית". איך יכול להיות שהתפאורה, המקום והשקנים הם זהים אבל החוויה שונה לגמרי? ככה זה כשהאלוקות מתגלה, כשהנפש האלוקית פעילה.

כמו בחדר כושר, אפשר להשתמש בקושי כדי להתפתח. אין טעם לכהוס על עצמנו, לבקר את עצמנו עד בלי די. ברגע שקלטתי שנפלתי לדיכאון, אני מפעילה כיסא מפלט וקוראת לעזרה. במקום להתעצב על שאני לא מספיק נחמדה, סבלנית, מסודרת, רזה ומוכשרת, יש להתרגז על עצם התחושה הזו שבחוצפתה כי רבה מרחיקה אותי מהשם, ומעמידה מחיצה ביני לבין חיים של שמחה.

מוגש על ידי תכנית הלימוד "לב לדעת" לימוד תניא לנשים ובנות.

ממשיכות את הלימוד גם מהבית!
יותר מתמיד זה הזמן להשקיע בעצמן ולהתחבר ללימוד.
לקבלת פרטים שלחי הודעת וואצאפ למס' 054-921-0131

הַשְּׂמִיחָה הַגְּדוּלָה בְּעוֹלָם

צִיור: שמשון קוטלובסקי

אחד מגדולי החכמים היה נשיא הסנהדרין, רבן שמעון בן-גמליאל. היה לו רקוד מיוחד: הוא היה זורק ותופס שמונה לפידים בוֹעֵרִים, בלי שאחד יגע באחר.

כך היו רוקדים ושמחים כל הלילה. בבקר היו הכוהנים תוקעים בחצוצרות של כסף, וכלם יצאו בתהלוכה אל מעין השלוח. שם שאבו מים לתוך קנקן של זֶהב, וחזרו בתהלוכה חגיגית לבית המקדש.

כל השמחה הזאת הייתה לכבוד מצוה מיחדת שהיו מקיימים בחג הסוכות בלבד - מצות נסוך המים. כל השנה, כשהיו מקריבים קרבנות, היו צריכים למזג יין על המזבח. בימי חג הסוכות המצוה היא למזג גם מים.

הכוהן שנבחר לקיים את המצוה היה עולה אל המזבח עם קנקן הזהב המלא מים. כוהן שני בא והביא את קנקן היין. המים והיין היו נמוזגים יחד לתוך ספלים שהיו קבועים במזבח, וממחי המקדש עשו לספלים פיות מיחדות, כדי שמזיגת המים והיין גם תסתים יחד.

אחרי קיום המצוה היו הלויים מתחילים מחדש לנגן. הכוהנים תקעו בחצוצרות, וכל הקהל העצום שהתאסף בבית המקדש השתחוה לאלקים והלך בתהלוכה סביב המזבח, וכל אחד ואחד אווז לולב ואֶתְרוֹג בְּיָדוֹ.

(על-פי משנה, מסכת סֵפֶה, פֶּרֶק ד', מִשְׁנֵה ט'. פֶּרֶק ה', מִשְׁנֵי א' א"ד. תלמוד בבלי, מסכת סֵפֶה, דף נג, עמוד א')

סעודת החג בסֵפֶה נסתיימה, ואמא אמרה: "ילדים, לכו לנחת, כדי שיהיה לכם כוח להשתתף בלילה בשמחת בית השואבה".

"מה? אֲנַחְנוּ הוֹלְכִים הַשָּׁנָה לְשִׂמְחַת בֵּית הַשּׁוֹאֵבָה?" קראו יחד עזריקים וצרייה.

"כן, אתם כבר גדולים", אמר אבא. "אבל לכו לנחת, כי לא תוכלו לישון כל הלילה".

שמחת בית השואבה הייתה הארוע השמח ביותר בארץ. חכמינו אמרו: "מי שלא ראה שמחת בית השואבה, לא ראה שמחה מימיו".

השמחה התחילה בלילה השני של חג הסוכות. בחורים צעירים, בני הכוהנים, טפסו בעזרת סלמות אל מנורות הזהב שהצבו בחצר בית המקדש. הם מלאו את הגביעים שמן והדליקו אש.

כל ירושלים הוציאה באור גדול. האור היה חזק כל-כך, עד שאשה הייתה יכולה לבדק חטים באור של בית השואבה, ולהבחין אם באחת מהן יש תולעת זעירה.

הלויים, שתפקידם היה לנגן ולשיר בבית המקדש, היו מנגנים בכלי נגינה. זו הייתה התזמורת הגדולה ביותר בעולם. היו שם אלפי נגנים, בכלים רבים ומגוונים, וכלם נגנו יחד, שרו ושמחו את הקהל.

ואז התחילו הרפודים. אלה היו רפודים מפלמים. החכמים הגדולים ביותר היו רוקדים ומשמחים את הקהל.

התוועדות עם הרב יצחק גינזבורג

נכתב על ידי איתאל גלעדי

הגיע הזמן להתארה

הרבי התיישב על כיסא במרפסת, הניח את הרגליים על הכיסא השני, הזמין את הבחור להתיישב על המעקה ושלף סיגריה < תלמידיו של רבי שמעון לא יכלו לסבול את הגעגועים וכתבו מכתב שלא היה לאן לשלוח < האדמו"ר הזקן נעדר מהעיר ובנו נאלץ לשמוע קריאת התורה מ'בעל קורא' גיל, מה שגרם לו להתעלף

תלכות בו תמונה של הרבי מליובאוויטש אבל הוא לא מסכים כי הוא לא חב"דניק. הרבי מלעלוב מאוד התקומם, ואמר שלמי שמתנגד לתמונה של הרבי בסלון אין יראת שמים... וככה התבטל השידוך. סיפורתי את זה רק בשביל להראות שהרבי מלעלוב היה קשור לרבי.

הרב גרוסמן, הרב של מגדל העמק, סיפר שבא אליו איזה קיבוצניק והתחיל לבכות שבנו, שגדל בקיבוץ ושם כולם לא דתיים, הולך להתחתן עם גויה וזה מאוד כואב לו. הוא בא לרב במיוחד בשביל לשאול אם הוא יכול להוציא את הג'ויק מהראש של הבן. הרב גרוסמן הזמין את הבן, דיבר איתו באריכות, ניסה להשפיע, אבל לא עזר שום דבר.

היות שהרב גרוסמן עצמו הוא חסיד לעלוב, וכרב חשוב וגם מיוחס לגדולי חסידי קרלין ולעלוב, יש לו פרוטקציה, והוא אמר שיוכל לסדר לבן פגישה עם הרבי מלעלוב. האבא מיד הסכים, הרב גרוסמן התקשר לרבי מלעלוב, סיפר על המקרה ושאל אם הרבי מוכן לקבל את הבחור – הרבי הסכים וגם הבחור הסכים. בבית הרבי מלעלוב יש חדר מיוחד לקבלת קהל, אבל הרבי אמר למשב"ק לא לקחת את הבחור לחדר הזה אלא למרפסת הבית – שם יכין המשב"ק שני כיסאות לרבי ויושיב את הבחור על המעקה...

חושבים שתכלית הכוונה של סיפורי צדיקים היא ללמוד מהם, אבל כאשר שומעים סיפור טוב של צדיק, עוד לפני שלומדים איזה מוסר השכל מהסיפור, צריכים להישאב לתוכו ולהיכלל בנשמת הצדיק אודותיו מספרים. רק אחר כך אפשר להפיק מסקנות מהסיפור (בתנועת "שוב" הבאה לאחר ה"רצוא"). בשביל באמת ללמוד, וכדי שהלימוד ייכנס לי כמודעות טבעיות ("בדרך ממילא") ויהפוך להיות חלק ממני – קודם אני צריך להישאב לתוך הצדיק של הסיפור. הסיפור צריך להיות מושך, כמו דברי אגדה שמושכים את הלב.

יש ביטוי בזהר שתכלית הכוונה של התורה היא "לאשתאבא בגופא דמלכא" (להישאב לתוך גוף המלך). תכלית הסיפור היא לפעול את ה"לאשתאבא בגופא דמלכא" – אם אני נשאב לשם אני ממילא לומד, כי אני הופך להיות חלק מהסיפור והסיפור הופך להיות חלק ממני.

נספר על צדיק מהדור שלנו, הרבי מלעלוב שהיה גר בבני ברק. הוא מאוד החזיק מהרבי שלנו, הרבי מליובאוויטש, והיה קשור אליו. לדוגמה, פעם אחת בחורה באה לבקש ממנו ברכה ועצה בנוגע לשידוך. היא פוגשת בחור ישיבה, למדן מישיבה ליטאית, והכל בפגישות טוב ויפה – הייתה לה רק התלבטות אחת. כשהיא תקים בית, היא רוצה

הבחור יושב על המעקה, הרבי בא ויושב על הכיסא, שם רגליים על הכיסא השני, לוקח סיגריה ומתחיל לעשן ומתחיל לדבר עם הבחור על כל מיני נושאים, על הא ועל דא, בלי שום קשר בכלל לעניין. ככה הוא ניהל איתו שיחה של שעתיים וחצי על כל נושא בעולם שיכול לעניין את הבחור. לאחר שעתיים וחצי הוא אמר שהיה נחמד ואתה יכול ללכת. הבחור חזר הביתה וסיפר לאבא שלו שהיה מאוד נחמד, "אני שמח שהלכתי לשם", הוא אמר, "זה האדם הכי מעניין שפגשתי אי פעם". האבא שאל: מה הוא אמר תל'ס, לגבי הבעיה? והבחור אמר שהרבי בכלל לא הזכיר את החברה הגויה שלו.

האבא כעס ומיד טלפן לרב גרוסמן ושאל: מה זה? ! ישב עם הרבי הזה שעתיים וחצי ואפילו לא דיברו על הנושא! הרב גרוסמן טלפן לרבי ואמר שהאבא לא בדיוק הבין מה קרה שם... הרבי אמר לרב גרוסמן שרק ישאל את האבא אם הבן נהנה מהשיחה, והאבא אמר שהוא מאוד נהנה והתלהב מהרבי. "אם כן", הרבי אומר בטלפון לרב גרוסמן, "הכל בסדר". הווארט שלו היה – אם הוא התאהב בי אז הוא יפסיק להתאהב בגויה. וכך היה, כעבור כמה ימים הוא סיים מיוזמתו את הקשר איתה.

מוסר ההשכל כאן מאוד פשוט, ושייך לרשב"י: שואלים עצות, איך להתגבר על היצר הרע? איך להתפטר מכל מיני מחשבות זרות ותאוות? הסיפור מלמד שהעיקר הוא להתאהב בצדיק. התאהבות בצדיק פותרת את כל הבעיות, כמו טבילה במקווה, היא מטהרת את הנשמה. זה עובד גם בכיוון ההפוך, אהבה מהצדיק אל היהודים – **מסופר על בעל ה'מאור עינים' שפעם בערב יום כיפור** לא היה לו פנאי לטבול והוא הרכין את ראשו לתוך הקהל הגדול שהסתופף בצפיפות גדולה מסביבו ו'טבל' בתוך ישראל, "מקוה ישראל". בכל אופן, אם יש כל מיני תאוות ועניינים – ההתאהבות בצדיק פותרת אותם, "אם הוא אוהב אותי הוא יפסיק לאהוב אותה".

באמת, יש כאן השלמה בין האהבה לצדיק לבין כל מה שהבחור שמע עוד לפני שהוא הגיע אליו. הרבי מליובאוויטש אמר פעם שכאשר 'נטורי קרתא' צועקים 'שאבעס' בכיכר השבת, בצדק, הם 'מוציאים אותי ידי חובה' – ואני יכול לעסוק בקירוב בדרך של חסד. כך גם כאן: הבחור שמע הרבה צעקות 'שאבעס', הרבה דיבורים כמה נורא להתחתן עם גויה, ולכן היה מספיק שהרבי יקרב אותו בדרך של חסד. הוא כבר ידע שהרבי שאני אוהב לא רוצה שאתחתן איתה, גם בלי שהוא דיבר על כך חצי מילה. כשהוא מתאהב בצדיק – באופן אוטומטי הוא נפרד ממה שהצדיק לא אוהב.

הסיפור הזה מזכיר את אמרת האדמו"ר הזקן, שאהבת ה' היא תאוה כמו שאר כל התאוות, אלא שכדי לזכות בתאוה זו צריך קודם להתנקות ולהתפטר מכל שאר התאוות של העולם הזה. אבל הכיוון הוא הפוך – האדמו"ר הזקן תולה את האהבה הרצויה בביטול האהבות הבלתי-רצויות, ואילו בספור שלנו על ידי האהבה הרצויה מתבטלות כל האהבות האחרות בדרך ממילא. זהו ההבדל בין ההתאהבות בצדיק, שהוא אדם שחי בעולם הזה, לבין ההתאהבות בקדוש ברוך הוא, שאיננו נראה לנו לעת עתה.

לכן כל היהודים נוהרים לרשב"י – מתאהבים בו ובזכות זה מתפטרים מכל התאוות לכל השנה.

רבי שמעון בר יוחאי הוא רבי שמח', כידוע, ושמחה היא פנימיות הבינה. על בינה כתוב "מינה דינין מתעריין" (ממנה דינים מתעוררים) – הוא כל כך שמח, עד שהוא גם עלול להקפיד על מי שלא שמח, במיוחד ביום הזה, כמבואר בכתבי האריז"ל. כלומר, יש לו 'דינים' לגבי שמחה – חייבים להיות שמחים. לכן, כדאי שניקח את זה ברצינות...

כל עבודת רשב"י במערה היא במידה מסוימת להמתיק את דיניו שלו עצמו. הוא נכנס למערה מלא דינים, שהם הטבע הראשון שלו. מה פירוש דינים? קפידא, הוא מקפיד על מישוהו שהוא לא בסדר. אפילו אחרי שתים-עשרה שנה, כשהיה עוד באמצע התהליך – כמו אפרוח שעדיין בתוך הביצה – הוא עוד הקפיד, וכל מקום שנתן בו עיניו נשרף. גם אחרי שנה נוספת במערה, עדיין יש לו את הכוח הזה. הוא פוגש את יהודה בן גרים, ו'נתן בו עיניו ונעשה גל של עצמות' – יש לו הרבה כוח של דינים בעיניים כאשר צריך.

בכל אופן, אחרי יג שנה, הדינים שלו ממותקים עד כדי כך שהוא גם ממתיק לנו את כל הדינים. כתוב עליו "והצילם הלחוצים" – הצלת אנשים לחוצים היא ממש השיא שלו, אחרי כל ה-ג שנה. כנראה שעד שלא יצא גם הוא היה לחוץ, לשבת בתוך החול עד הצואר וכך להתקיים במשך שנים רבות זה מצב מלחץ ביותר, בסוף הוא מציל את כל הלחוצים וממתיק את כל הדינים. התכונה הזאת קשורה ליכולת להפוך קללה לברכה.

מסופר שהאדמו"ר הזקן היה ממתיק את הקללות שבתורה. בנו האדמו"ר האמצעי שמע את קריאת התורה בכל שבת ממנו, אבל פעם אחת, כשהוא עוד היה נער צעיר, אביו הרבי לא היה בעיר בפרשת 'כי תבוא' והוא שמע את קריאת הקללות מבעל קורא אחר – והתעלף.

הוא היה כל כך חלש אחר כך עד שהיה ספק אם הוא יוכל לצום ביום כפור.

החסידים שאלו את הנער, האדמו"ר האמצעי: "כל שנה אתה שומע את הקללות ולא מתעלף, מה קרה?" והוא אמר: "כאשר אני שומע מאבא, אני לא שומע קללות אלא ברכות. כאן שמעתי ממישהו אחר, וזו פעם ראשונה בחיי שאני שומע קללות...". כך שלאדמו"ר הזקן היה חוש ויכולת מיוחדת להמתיק את הקללות, להפוך את הקללות לברכות, והוא גם הסביר זאת בתורתו.

העניין הזה דומה למסופר על רשב"י, שיש לו חוש בהמתקת קללות, הוא רגיש לעניין. בגמרא (מ"ק ט) מסופר שהוא שלח את בנו, רבי אלעזר, לקבל ברכות משני חכמים, והיה נדמה לו שהם קיללו אותו – הוא חזר 'מצוברח' לאבא שלו, שהסביר לו איך הקללות היו ברכות נפלאות.

בזוהר חדש מסופר שכאשר רשב"י ובנו היו במערה, ומפני הסכנה אף אחד לא ידע היכן הם, החכמים מאוד התגעגעו אליהם. באותה תקופה תלמידי רשב"י ישבו בבית המדרש ודנו בסוגיית הקללות שבתורה. הם שאלו את עצמם מדוע בפרשת בחוקותי יש המתקה מפורשת בתורה, בפסוקים לקראת הסיים – "וזכרתי את בריתי יעקב... והארץ אזכור" ועוד – ואילו במשנה תורה אין פסוקי המתקה מפורשים.

הם אמרו שמקובל אצלם שקללות פרשת בחוקותי הן קללות בית ראשון – לא שמרנו את התורה ונגזרה גזרת החורבן – וקללות משנה תורה הן קללות בית שני, הגלות שלנו, "גלות החל הזה" אחרי חורבן בית שני. אצל רשב"י וחבריו זה היה חורבן טרי, גם אחרי מרד בר כוכבא – מדחי אל דחי יורדים עמוק עמוק אל תוך הגלות, ומצפים לקרן אורה, לתקווה שנצא מהגלות. והנה, פותחים את התורה ורואים קללות שמדברות על זמנם ואין שום קץ – עצוב מאוד שאין שום רמז לנחמה ושום זיק של המתקה בקללות.

אגב, לא מפורש בזוהר חדש, אבל יש כאן רמז לגמרא ש"הראשונים שנתגלה עוונם [רע גלוי בעבירות החמורות] נתגלה קצם [מקץ שבעים שנה], האחרונים שלא נתגלה עוונם [אלא היה שנאת חנם נסתרת, רע נעלם] לא נתגלה קצם". עיקר החטא שאנחנו סובלים ממנו עד היום הוא שנאת חנם, ול"ג בעומר הוא היום הכי טוב לתקן זאת באהבת ישראל. לכן רבי עקיבא, רבו של רשב"י, שהיום הוא היום שלו, הסיק את המסקנה (לפי פירוש אחד) ממרד בר כוכבא ומיתת תלמידי ש"ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה". רשב"י אומר בפירוש ש"אנן בחביבותא תליא מילתא" – אצלנו הכל תלוי בחביבות ואהבה, זהו המסר של ל"ג בעומר.

בכל אופן, חברי רשב"י ישבו והתגעגעו אליו – מי יתן שנזכה לאדוננו מורנו ורבנו רשב"י, שאולי יוכל לתרץ לנו את הקושיא. לכן, **הם החליטו לכתוב לרשב"י, אף שאינם יודעים היכן הוא – רבני יוסי כתב על פתק את הקושיא, ומכיון שהם התעוררו התעוררות של אמת ירדה מן השמים שפנינא, יונה – כנסת ישראל נמשלה ליונה, היא בעצמה התגלמה כיונה ובאה אליהם – ולקחה את הפתק אל רשב"י.** הוא קורא את הפתק ומתחיל לבכות, כי בהשקפה ראשונה גם הוא לא יודע את התשובה לתמיהה הזו. הוא בוכה עד שמגיע אליהו הנביא, שמגלה לו אט אט עוד פסוק ועוד פסוק – ודורש את כל הפסוקים, הופך את הפשט ומגלה שהכל ברכות, ורק צריך לדעת לקרוא.

ומה ההבדל בין המתקת הקללות של בית ראשון כפי שהבינו התלמידים, להמתקת הקללות של בית שני שגילה אליהו הנביא לרשב"י? בבית ראשון אלה שני דברים – יש פסוק של ברכה ויש פסוק של קללה. כמה פסוקים טובים בסוף הם כמו סוכריה להמתיק את הרע, הרע גלוי והטוב גלוי. אבל זהו לא העניין של הגלות שלנו! **העניין של הגלות שלנו הוא, כמו שהרבי אומר, שהגולה עצמה היא חומר הגלם של הגאולה, לא משהו אחר.** רק צריך להכניס ל-גולה את ה-א ואז רואים שהכל גאולה, המתקה 'מיניה וביה'. זו תכלית חורבן בית שני והגלות שלו. איך עושים זאת? באהבת ישראל.

כתוב "ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה, את הברכה" – הכל יחד זה הברכה, אם יודעים לקרוא נכון. ומי יודע נכון? רשב"י, אחרי שאליהו הנביא מגלה לו. אחרי שאליהו מגלה לו שכל הקללות הן ברכות בהעלם, הוא כותב זאת על פתק והיונה באה ומחזירה אותו לבית המדרש, בו החברים יושבים ומחכים לכך בכליון עיניים. הם מקבלים את התשובה ושמחים מאוד, ואז עושים לג בעומר – באיזה יום שזה היה, ובטח זה היה ב-לג בעומר... ב-לג בעומר זוכים ל"גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך" – ה-א (אלף אותיות פלא, "נפלאות") נכנס לתוך הגולה (לשון גל) ורואים שהכל גאולה

הדלקה והתוועדות עם הרב גינזבורג בשידור חי לביל ל"ג בעומר בשעה 21:30 בערוץ גל עיני ביוטיוב (כל הפרטים כאן: https://bit.ly/lag_baomer_80).

